

Potrebne vprašalne pole predloži sekretariat pravočasno vodstvu vsakega združenja, ki naj v čim krajšem času pošlje sledeče:

- 1. Zaščitni material.
- 2. Stališče vlade k obravnavanemu vprašanju.
- 3. Osebno mnenje zavičajnega združenja.

Glavni sekretariat zbere vse prejete odgovore v projekt resolucije, ki predstavlja sintezo prejetih odgovorov. Ta projekt se predloži združenjem še pred kongresom.

Na konferenci se podajajo lahko poleg tega tudi poročila, ki zadevajo delovanje vladanih organizacij z ozirom na cilje Internacionalne zveze učiteljskih združenj.

Potek razprav.

1. Poročila. Poročevalci pojasnjujejo poročila. Ti imajo pravico govoriti kot prvi in če želijo, tudi kot zadnji.

Za vsakega govornika je določen čas 5 minut. Ta čas lahko konferenca podaljša.

2. Izpreminjevalni predlogi. — Vsi izpreminjevalni predlogi se morajo predložiti predsedniku pismeno in sicer tako pravočasno, da morejo biti predstavljeni še pred debato.

Noben izpreminjevalni predlog ne more biti sprejet, kakor hitro je bil sklep, na katerem se predlog nanaša, že v celoti izglasovan.

3. Novi predlogi. — Nov predlog, ki ni v zvezi z dnevnim redom, ne more priti v nobenem primeru v razpravo kot izpreminjevalni predlog. Sprejet more biti le kot poseben predlog in sicer če prosí za to pismeno najmanj 5 združenj iz različnih dežel in če spoznata izvršni odbor in konferenca umestnost te debate.

Ako sklene zborovanje, naj se vrši debata o tem predlogu, pridre predlog na dnevni red šele po obravnavi na dnevnem redu se nahajajočih vprašanj in sicer pri točki: Razna vprašanja.

Predsednik daje predlog na glasovanje in objavlja sklepe zborovanja. Nihče ne sme začeti zopet debate, kakor hitro je predsednik na ta način objavil rezultata glasovanja.

Te določbe veljajo za vse konference in se mora po njih ravnavati vsak predsednik. Vsi delegati so se sporazumno izjavili, da se bodo pokorili sprejetim odločbam v vseh prilikah. Te določbe se morejo spremeniti le na željo večine mandatov. Zahteva po spremembi pa mora biti izročena najkasneje ob koncu kongresa, da pride na naslednjem kongresu v razpravo.

Ad 5. Glavna točka dnevnega reda kongresa je bilo vprašanje o učiteljski izobrazbi. Že v letu 1930. si je postavila Internationalna zveza učiteljskih združenj o priliki kongresa v Pragi in Karlovih Varih splošen načrt za metodično reorganizacijo narodne izobrazbe. Od tedaj stremi desetletje za letom izgraditev in realizacijo tega načrta. Ker je zavista izobrazba naroda neposredno od izobrazbe učitelja, si je stavila Internationalna zveza učiteljskih združenj letos na dnevni red ravno to vprašanje. Generalno tajništvo je razposlalo v svrhu proučitve položaja v poedinih državah in spoznanja želja učiteljskega stanu v poedinih včlanjenih organizacijah na te organizacije posebne vprašalne pole. Na osnovi prejetih poročil in poročil, objavljenih v stanovskih listih včlanjenih združenj je sestavil glavni sekretariat vrsto sklepov, ki predstavljajo sintezo in v gotovem zmislu izravnavo tez poedinih združenj.

Vsa združenja so se izjavila za višjo izobrazbo učiteljev. V skoro vseh odgovorih je najti izrecno željo po akademski izobrazbi učiteljev.

Akademski izobrazba naj bi obsegala ali v glavnem tehnično pripravo za poklic in naj bi se vrsila splošna izobrazba na gimnaziji, ali pa naj bi nadaljevala univerzo splošno izobrazbo učitelja. Nekatera združenja so se izjavila za to, naj bi uživali učitelji akademsko izobrazbo na učiteljskih šolah, ki naj bi ostale.

Akademski izobrazba naj bi obsegala ali v glavnem tehnično pripravo za poklic in naj bi se vrsila splošna izobrazba na gimnaziji, ali pa naj bi nadaljevala univerzo splošno izobrazbo učitelja. Nekatera združenja so se izjavila za to, naj bi uživali učitelji akademsko izobrazbo na učiteljskih šolah, ki naj bi ostale.

ožirno na pedagoški akademiji, ki naj bi bila univerzi enako vredna in na kateri naj bi se v bodoče izobraževali učitelji.

Možnosti, ki so jih prikazale v svojih zahtevah po višji izobrazbi učiteljstva stanovske organizacije poedinih držav, so z ozirom na individualne razmere v državah različne, povsod pa je glavna zahteva: Učitelj mora biti akademsko izobražen. Za časa svojih študij se mora poglobiti v znanost in priti v stik z znanstveniki. Njegova izobrazba mora biti tako globoka, da se lahko popolnoma vži v notranje bistvo svojega poklica in prispeva k poglobitvi in izpopolnitvi psiholoških, pedagoških in šolskih vprašanj tudi v znanstvenem pogledu.

Internationalna zveza učiteljskih združenj se je od svojega obstoja že čisto izrecno izjavila za enakost pravic vseh otrok do izobrazbe. Ovire, ki se stavlja na pot otroku radi uboštva in mu branijo, da še ne more izobraziti po svojih zmoglostih, se morajo premostriti. Tudi bi ne smelo biti materialnih ovir, radi katerih bi se mladi ljudje ne mogli posvetiti učiteljskemu poklicu.

Važno je, da se posvečajo učiteljskemu poklicu predvsem kmetski in delavski otroci. Nekatera združenja so naglašala socialno nevarnost, ki bi nastala, če bi se izobraževali za učitelje zgolj oni, ki izhajajo iz dobro situiranih slojev in ki jim je življenje delavskih in kmetskih otrok popolnoma tuje in bi se zadrževali v svoje delo med temi otroki ne mogli dovoljno poglobiti in se mu posvetiti s potrebno predanostjo.

Tretja želja, ki so jo izrazila učiteljska združenja v svojih odgovorih je, naj se ne nastavlja na šolah učitelji, ki nimajo za to predpisane izobrazbe in ki zato ne morejo nuditi učenecem tega, kar jim lahko nudijo kvalificirani učitelji.

Ta želja in zahteva ni naperjena proti mladim kolegom, marveč so jo navedla poedina združenja iz držav, kjer se nastavlja nekvalificirane učiteljske moči kljub veliki brezposelnosti učiteljskega naraščanja s polno kvalifikacijo, kot svoj odpor proti temu, da se radi prihrankov v državnih budžetih stavlja manj kvalificirano osebo mesto kvalificirane. Taka praksa na račun otrok, čijih prvica na kulturo se ne da osparovati, ki se vrši zgolj zaradi prihrankov, je nesprejemljiva.

Skofaj vsa združenja so se izjavila, naj bo osnovna izobrazba učiteljev narodnih in srednjih šol enaka, četudi poučujejo prvi otroke in drugi mladostnike.

Na ta način bi bile odstranjene tudi značilne anomalije, ki obstajajo v gotovih deželah in ki se izražajo v tem, da imajo učitelji narodnih šol pomankljivo splošno a veliko in pozlobljeno strokovno in praktično izobrazbo, učitelji na višjih šolah pa nasprotno veliko in vsestransko splošno a zelo pomankljivo in nezadostno praktično izobrazbo. Ob sebi pa je umljivo, da se morajo učitelji na srednjih šolah posvetiti v strokah, katere bodo pozneje poučevali, še posebnim študijam.

Po vsestranski debati o poročilu, podanem po generalnem sekretariatu, je sprejel kongres Internationalne zveze učiteljskih združenj z ozirom na vprašanje učiteljske izobrazbe sledečo resolucijo:

Na osnovi splošnega načrta, ki je bil sprejet na kongresu v Pragi — Karlovih Varih v letu 1930., se izjavlja Internationalna zveza učiteljskih združenj z ozirom na problem učiteljske izobrazbe za

1. Akademsko izobrazbo učiteljev, kakor jo omogočajo pogoji v poedinih državah.
2. Za izključno zaposlitve učiteljev s popolno učiteljsko izobrazbo v vseh razredih.
3. Za enako splošno in sistematično izvedeno začetno pedagoško izobrazbo za vse učitelje in učiteljice na osnovnih in višjih šolah. Izobrazba naj se loči le po naravi šole.

Poročilo k drugemu vprašanju dnevnega reda:

»Prusti čas mladostnikov«

je podal drugi glavni sekretar Internationalne zveze g. Lapiere. V resoluciji, ki jo je sprejel kongres po obravnavi tega vprašanja, ugotavlja Internationalna zveza učiteljskih združenj veliko moralno škodo, ki jo prinaša svetovna kriza z brezposelnostjo sodobnemu mladostniku. Nevarnosti, ki jih prinaša brezposelnost mladim ljudem so tem večje, ker je možnost zaposlitve z ozirom na pomankljivost strokovne izobrazbe današnjega industrijskega delavca zelo majhna. Internationalni učiteljski kongres si je zato osvojil zahtevo, da se mora po izstopu iz šole vsak učenec in učenka izučiti poklicnega dela. Dalje se je izjavil, da soglasa z vsakim gospodarskim sistemom, ki omejuje brezposelnost mladih in se zoperstavlja demoralizaciji, katero povzroča brezposelnost.

Skladno s tem, v uvodnih sklepkih izraženih splošnih mislih, se izjavijo v Internationalni zvezi učiteljskih združenj včlanjena združenja, da so pripravljena pospeševati v svojih državah, upoštevaje pri tem pogoje, v katerih se razvija šolsko, politično kakor tudi gospodarsko življenje, vse ukrepe, ki stremijo za tem, zagotovit mladi generaciji existenco in bodočnost.

Kongres potrjuje vse zadevne sklepe, sprejete v Stockholm leta 1931. in v Sant Anderu leta 1933. in izjavlja:

Internationalni zvezi učiteljskih združenj priključena združenja izražajo zahtevo javnega mnenja izobraženstva v različnih državah s tem, da izrecno poudarjajo svojo željo po nacionalnem in internationalnem delu v prosep programu za narodno izobrazbo, ki bi bila primerna sedanji dobi. Za vse otroke, ki prihajajo iz šole predčasno v poklicno delo, in se posvetijo bodisi kmetskemu, industrijskemu ali trgovskemu poklicu, zahtevajo Internationalni zvezi učiteljskih združenj priključene organizacije

1. Obvezen dopolnilni pouk za mlade učenice, ki naj obsega splošno izobrazbo, kakor tudi poklicno izobrazbo.
2. Obvezen nadaljevalni pouk za vsa starejša mladina, ki naj dviga in izgradi splošno, intelektualno, moralno in državljansko ter stanovsko kulturo ter stremi za tem, da si pridobi mladina teoretična in praktična za življenje potrebna znanja. Ta pouk naj bo dostopen tudi odraslim.

Kongres izjavlja svojo skrb za usodo otrok brezposelnih in za usodo brezposelne mladine.

Izjavlja, da bodo včlanjena združenja sodelovala z vsemi močmi in vsakem prizadevanju oblasti ali velikih stanovskih in kulturnih organizacij, ki streme za olajšanjem bode staršev in otrok.

Zahteva ustvaritve socialnih ukrepov s ciljem, organizirati mlade brezposelne v dobi njihovega prostega časa in izpopolniti njihovo splošno izobrazbo in poklicno pripravo.

Smatra, da je podaljšanje šolske dobe na 15. in 16. leto starosti (kakor uvedba splošnega nadaljevalnega pouka do 18. leta starosti) eno najuspešnejših sredstev za pobljanje brezposelnosti in zahteva splošno podaljšanje šolske dobe v vseh državah.

Graja kot vojno podvzetje vsako ustanavljanje delavskih taborov, če služijo za kritje skrih vojaških vaj.

Poudarja voljo učiteljstva, ki hoče ostati zvesto internationalnemu skupnemu delu na vseh področjih.

Kongres je mnenja, da je to skupno delo na gospodarskih področjih osnovni predpogoj za blagostanje sveta. Izjavlja, da bodo delali učitelji z vsemi za intelektualni nivo svojih poslušalcev (šolskih otrok, mladostnikov javnega mnenja) s primernimi sredstvi na to, da bodo prikazali potrebo tega internationalnega skupnega dela na gospodarskem področju.

Kongres izjavlja dalje pripravljeno učiteljev, pomagati velikim kulturnim in stanovskim organizacijam v njihovih bojih proti sovražnim silam, ki nasprotujejo internationalnemu sporazumu.

Internationalni zvezi učiteljskih združenj priključena združenja poudarjajo, da so demokracije svobodne pridobite civilizacije, ki se ne morejo osparovati in da so vlade, ki se sklicujejo na te svobodne, najbolj sposobne uresničiti program gospodarskega dviga, ki naj zagotovi vsakomur pravico na življenje in delo ter s tem pospešuje splošno blagostanje.

Internationalni zvezi učiteljskih združenj priključena združenja stremijo za tem, razširiti pri mladini voljo za internationalno delo. Izjavljajo se pripravljene, pospeševati internationalno zamenjalno delo mladine ter bodo v to svrhu sodelovale na internationalnem delu mladinskih zatočišč. Združenja zahtevajo za vsakega mladostnika pravico, da more biti član internationalne lige za mladinska zatočišča.

Iz blagajniškega poročila je razvideti, da je v Internationalni zvezi učiteljskih združenj včlanjenih 30 učiteljskih organizacij s 600.000 člani. Vsaka organizacija plačuje Internationalni zvezi letni prispevek 25 dolarjev in poleg tega še poseben prispevek 5 dolarjev za vsakih 1000 članov. Z ozirom na nestabilnost dolarja se plačujejo prispevki v francoskih frankih. Skupno s prebitkom 133.430,47 franka iz leta 1932./33. so znašali dohodki IZUU v letu 1933./34. 206.755,12 Fr. Stroški so znašali skupno 81.607,81 Fr. in je imela IZUU konec julija 1934 125.147,30 Fr. haloženega denarja.

Delegacija zastopnikov združenj, včlanjenih v IZUU je sklenila, da se vrši kongres leta 1935. v Oxfordu v Angliji, kjer zboruje tudi Svetovna zveza vzgojnih združenj. Kongresa obeh zvez se bosta vrsila sicer ločeno, vendar ob istem času, da bo dana tako možnost, navezati med obema organizacijama čim tesnejše stike v svrhu sporazumnega sodelovanja na pedagoških in šolskih vprašanjih.

Po pravilih imajo Anglija, Francija in Nemčija stalno mesto v izvršnem odboru IZUU. Ker je bil leta 1933. na kongresu v Sant Anderu v Španiji sprejem nove, pod narodnosocialističnim režimom ustvarjene splošne nemške učiteljske organizacije odklonjen, ostane po sklepu istega kongresa stalno mesto Nemčije v I. O. nezasedeno, dokler ne bodo obstojali pogoji za sprejem nemške učiteljske organizacije v IZUU.

Ostale učiteljske organizacije se v svojem zastopstvu v I. O. vrstijo: Letošnji imenuje svoje zastopnike v I. O.: madžarska, rumunska, švedska in poljsko-ukrajinska učiteljska organizacija iz Evrope ter Brazilija, ki bo zastopala izvenevropske učiteljske organizacije.

Za sekretarja IZUU sta bila soglasno izvoljena dosedanja sekretarja L. Dumas in G. Lapiere.

Kongres je soglasno osvojil predlog, naj si osnuje IZUU poseben podporni fond. Iz tega bodo prejimali potrebna sredstva v času najhujše stiske oni učitelji, ki so bili radi svojega dela za obranitev miru med narodi in za vzajemno mednarodno sodelovanje po programu IZUU prisiljeni iskati strehe in zatočišča v drugih državah ali pa, ki so ostali zaradi tega brez zaposlitve v lastni državi. Kongres je uvidel potrebo, da si nudijo v takih izjemnih primerih učiteljska združenja vzajemno pomoč in je pooblastil izvršni od-

Modno suktnjo
 iz kvalitetnega dubla, prvovrstno izdelano, v gladkih in diagonalnih vzorcih — kupite za
Din 590,- pri **FRAN LUKIČ**
 STRITARJEVA ULICA
 Velika izbira!

Pot v življenje

Kolena so se mu šibila in kite na rokah so bile napete ko žica. Kovčka sta bila težka. Stopil je na peron in se ozrl po vlak. V vozu je z veliko težavo spravljal prtlačo na police in se kar v suktnji pomaknil k oknu. Sipa se je orošila od njegove vroče sape.

»Tako je najbolj prava«, si je mislil in se obrnil proč, da ne bi videl visokih hiš, ki so mu vzbujale toliko spominov. Vlak se je premaknil. Kar vesel je bil naš mladi potnik, da je končno že vendar prišel tisti čas, ko se je sploh nekaj premaknilo. Utrujen se je naslonil na leseno steno in zaprl oči.

Od takrat, ko je dobil diplomo in s tem postal zrel za učitelja, je preteklo mnogo časa. S spominom ni mogel tako daleč nazaj. Kako grozovito je bilo čakanje, kako nesmiselno upanje, ki ga je moral obujati vsak dan znova, da si je sploh še ohranil vero vase in svoj poklic. Kako mrtve so bile zanj mestne ulice, kako neprijazen dom radi večnih očitkov rednikov, kako grenka je bila zavest, da mora, poln mlade, neizčerpne sile, poln ognja in sposobnosti, biti dober delavec kjerkoli, biti v breme in nadležje za desetletja drugim, kako bridko je bilo spoznanje, da hlapi njegova mladost v prazno, za nič in za nikogar. Iskal je in vrtal povsod, kjerkoli je mogel, da si je vsaj za silo utešil svoj glad po delu in tesno ob njem po ustvarjanju. Saj je bil poln novega, mladega, saj je bil ves sām, njemu pa se je hotelo ljudi okrog sebe, da bi z živo besedo obujal, dajal, jemal, pa znova dajal; s polnimi rokami, z odprtim srcem... Kako brez primere! In bi! O tem je bil prepričan, da bi mu nihče ne mogel izpdkopati te vere. In s tem iskanjem se je njegova notranja sila še pomnožila. Odrpši so se mu nove razglede, kakor da bi šel v goro,

kjer se mu pri vsakem koraku odprl nov svet, bogat in kričec po človeku. ki naj bi ga vase sprejel, zase in za druge. Ko je obstal na tej poti in ni mogel naprej, je bilo zanj najhujše. Postavil si je šotor hrepenenja, da bi se vsaj za silo obvaroval; in ta šotor hrepenenja ga je obvaroval, da ni obupal in se vrnil. Potem je prišla vesela novica. Kako majhna prav za prav!

Odrpši je oči. Sipa že dolgo ni bila več rosna. Mimo njega so bežala polja, za polji travniki, za njimi gozdovi... Saj je vedel, da je ta zemlja naša. Pa ga je vendarle obšlo neugodje. Tuja mu je bila. »Zdaj bo moja«, se je zlomilo v njem tisto neugodje in kar odleglo mu je. Pastirji so pasli živino, kurili ogenj in pekli. Ugibal je kaj. Kostonj? Krompir? Repo? Toliko je bilo vsega tega, da se mu je zahotelo zraka. Odrpši je okno. Iztegnil je roko, da bi s pestjo zagrabil v mrzel zrak. Kako je bilo to novo zanj! »Kje bi bil že danes lahko, če bi se tako odpeljal pred dvema letoma!« Misli so bežale mimo njega kakor brzjavni drogovci. Sonce se je sklonilo. V gozdove je legla senca. Vasi so se pogreznile napol v tla. Od nekje se je oglasil zvon... Čudovito razodetje! Rezek pisk lokomotiv je preželeč večerno tišino. Objel ga je nemir in svoje hladno lice prislonil k njegovemu. Tunel...

Ko je spet pogledal skozi okno, se mu je odrpši razgled, ki ga je čakal vso dolgo vožnjo — sedem let! Nepregledna gričasta krajina se je stegnila do obzorja. Tu, v tem svetu nekje, bo tudi njegov kos.

Vlak se je ustavil na samotni postaji. Ko je izstopil in obstal med obema kovčkoma, se mu je zazdelo, ko da se je rešil na samotni otok. Prav tako, ko Robinson. Vlak se je zganil. Gledal je v rdečo luč zadnjega voza, ki pa je kmalu izginila za ovinkom.

Prtljajo je shranil na kolodvoru in šel. Bilo je tako temno, da je komaj ločil kolovoz od njive. Nikjer ni bilo nobene luči. Ko je stopil v gostilno, je bila mračna. V kotu se je zganila senca. Nerazumljiv glas je pretrgal tišino. Vprašal je po gospodinjici. Odgovora ni dobil. Stopil je na prag. Nikjer ni bilo nikogar. Šel je na dvorišče. Še pes ni zalajal. Stopil je še do gnoja, da bi se razgledal. Iz teme se je vzela stara žena. Zvedel je, da je šola daleč. zato se je odločil, da bo prespal v gostilni. Soba bi rad, pa jo lahko dobi v sosednji gostilni, ki je 20 minut proč in stoji ob glavni cesti. Ko je zvedel za pot in stopil nanjo, ki je bila vsa ozka in blatna, je bil nenadoma tako sām, ko še nikoli. Vseeno mu je bilo, kam gre. Do šole mora priti.

»Škorpne bi si moral obleči«, se je jezil, ko je stopil v mehko blato in se ugreznil do gležnjev. Luči ni potreboval za tako pot. V njem samem je bilo dovolj svetlo. Na križišču je obstal. Gledal je v temne silhete križa in čim bolj je upiral oči vanj, bliže mu je bil. Ko je bil že čisto blizu, se je zdrznil, stisnil ramena, privil ovrtnik in se ozrl v nebo. Razen nekaj zvezd ni bilo ničesar. »Od sedaj naprej moram hoditi vedno ravno pot.« Stopil je naprej, brez misli, da utegne biti smer napačna. Iz noči se mu je zasvetila bela cesta. »Levo ali desno?« Ni še prišla do konca njegova misel, že je zavil na desno. Streljač pred sabo je zagledal luč. V uho mu je udarila harmonika in počjoč glasovi. Ko je vstopil, je obstrmel nad veselimi pari, ki so se okorno vrteli. Nihče se ni zmenil zanj.

Prišla je gospodinja. Vprašal jo je, če bi lahko prenočil. Nezaupno ga je pogledala in odmajala z glavo. »Novi učitelj sem, ker pa je do šole predaleč, bi rad prenočil in z jutrom nadaljeval pot.« — »No ja, bomo že poskrbeli. Samo počakati boste morali, da gostje odidejo.« Odložil je suktnjo in si na-

ročil vina. Nevarnemu vrečečega vpitja in kvant, mu je postalo kar malo tesno pri srcu. Pil je in gledal čudno raztegnjene obraze. Da je prišel za te ljudi, si ni unal pomisliti. Ljudje so pili, peli in plesali. Preveč so se mu razkrili, čeprav se zanj nihče ni zmenil. Za to razkritje je bil še malo preslab. Gledal jih je izpod čela in pil. Nenadoma je dvignil glavo in udaril s pestjo po mizi. »Kadar bo pa šlo za avtoriteto učitelja, takrat bom pa udaril s pestjo po mizi in z nozo ob tla.« je stisnil skozi zobe. »S kakšno pravico pa?« se mu je izdrl iz duše. Grebel je v to misel, kakor ranjena zver v zemljo. Na to vprašanje mu ni nihče in nikoli odgovoril. »Če se bom ves zanj že žrtvoval, potem bom to od njih upravičeno zahteval.« Bil je dvom. Prvi večer ni mogel preko njega.

Pozno v noč ko so gosti odšli, so mu postavili posteljo kar v gostilniško sobo. Ko je legel, dolgo ni mogel zaspati. Premišljevali je pričel še enkrat od kraja pa se je ustavil ob misli, kaj če se ni o vsem temeljito motil. Saj je izsledal vse tako drugače, kakor si on niti predstavljati ni utegnil. Gledal je v strop z rokami pod glavo, toliko časa, dokler ni zaspal. Ponoči se mu je sanjalo kako razlaga in dopoveduje otrokom v šoli, da se globlje zemlja okrog sonca in ne obratno.

Jutro ga je zbudilo. Odrpval se je proti šoli. Šel je lahkih korakov. Ljudje, ki so ga srečavali, so ga pozdravljali. »Običaj«, si je mislil. Ko se je spomnil svojega prenočevanja v gostilniški sobi, se je zasmejal. »Nič za to, če sem prvo noč prespal v gostilni, samo da zadnje ne bi.«

Zdelo se mu je, da je praznik, čeprav je bil delaven dan.

Na veliko začudenje so ga že pred šolo čakali otroci. Ljudje so izvedeli, se preden je vstal da je prišel. V. J. Š.